

Saksframlegg

MODELL FOR TILDELING AV EKSTRA RESSURSER TIL SKOLER MED ELEVER MED OMFATTENDE OG VEDVARENDE BEHOV FOR SPESIALUNDERVISNING OG BISTAND

Arkivsaksnr.: 11/38922

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til innstilling:

1. Bystyret vedtar at alle elever på samme alder og med samme funksjonsnivå skal ha det samme omfanget av opplæring og SFO/tilsyn uansett om det er et byomfattende tilbud eller hjemmeskole.
2. For å sikre likeverdighet vedtar bystyret at skoler med elever med omfattende og vedvarende behov for spesialundervisning skal ha en ekstra ressurstildeling basert på objektive kategorier ut fra funksjonsnivå.
3. Behov for endringer i ramme til dette formålet klarlegges i rådmannens forslag til årsbudsjett. Dette skal ses i sammenheng med øvrige ressurser til spesialundervisning.
4. Bystyret slutter seg til rådmannens vurdering av ressursfordeling til administrative oppgaver i tilknytning til denne delen av spesialundervisningen.
5. Rådmannen bes arbeide videre med en vurdering av ressursbruken mellom undervisning, SFO/tilsyn og avlastning basert på prinsippet om helhetlige tilbud for elev og familier.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

Saksutredning:

1. Bakgrunn for saken:

Formannskapet ba i sak 10/ 371 rådmannen om å utarbeide en politisk sak om *ressurstildeling til de byomfattende spesialtilbudene ved Dalgård, Breidablikk, Charlottenlund U, Flatåsen, og Strindheim skoler og se dette i sammenheng med ressurstildeling til spesialtilbudene ved Åsveien og Tonstad skoler og enkeltelever ute på skolene med store og omfattende hjelpebehov.*

Videre ba bystyret i sak 10/18 om *Strategier og tiltak for utvikling av det spesialpedagogiske tilbudet til barn og unge i trondheimsskolen* rådmannen se spesielt på de byomfattende ressursentrene Dalgård og Åsveien og ta høyde for at de har nok ressurser i forhold til oppgaver de er tillagt.

I samme sak vedtok bystyret grunnleggende føringer for spesialundervisningen i Trondheim. Opplæringen skal være inkluderende og tilpasset den enkeltes behov, samtidig som ressurstildelingen skal baseres på likeverdighet uavhengig av om elevene får sin opplæring i byomfattende spesialtilbud eller ved sin nærskole. Ressursentrene ved Dalgård og Åsveien skoler er opprettet for å veilede og styrke kompetansen ved nærskolene og slik bedre muligheten for likeverdighet i tilbud.

Trondheim kommune

Dette er i tråd med anbefalingene i *Stortingsmelding 18 (2010/11) Læring og fellesskap* som ble lagt fram våren 2011.

Tilpasset opplæring og spesialundervisning skal for de fleste elever dekkes av den generelle tildelingen til skolene. Gjennom ressursfordelingsmodellen for elever med store, omfattende og vedvarende behov styrkes i dag budsjettet til de skolene som ivaretar oppfølgingen av elevene med mest omfattende behov for tilrettelegginger. Dette prinsippet ønsker rådmannen å videreføre.

Det er Opplæringsloven som regulerer elevenes rettigheter. Rektor må sørge for at skolen gir tilpasset opplæring etter Opplæringslovens § 1-3 og spesialundervisning etter Opplæringslovens kapittel 5. Rådmann tildeler ressurser til skolene, ikke til enkeltelever. Det er rektor som fatter enkeltvedtak om spesialundervisning ut fra elevenes behov og sett i forhold til den totale budsjettrammen skolen disponerer

Foreliggende sak tar for seg ressursene til spesialundervisning for elever med store, omfattende og vedvarende behov. I dag fordeles disse ressursene ut fra en skjønnsmessig vurdering, basert på observasjoner, dokumentasjon fra skolene og dialog med hjelpeapparatet og foreldrene. Saken har som mål å forbedre denne fordelingen for å skape større likeverdighet i tilbud til disse elevene.

I saken drøftes følgende:

- Fordeling av økonomiske ressurser til spesialundervisning, SFO og tilsyn før/etter skoletid for elever med store, omfattende og vedvarende hjelpebehov
- Likhet i rammetildeling for elever med samme type behov
- Ramme for ressursenterfunksjonen
- Administrasjonsressurs til byomfattende spesialtilbud

Gjennomgangen som er gjort viser at det i dag ikke er likeverdighet i ressursfordelingen til skolene, slik den har utviklet seg historisk. Slik den økonomiske situasjonen er, finner ikke rådmannen rom for å øke budsjettet for denne type virksomhet på bekostning av andre områder. Derfor må det gjennomføres en omfordeling av ressurser mellom enhetene for å oppnå større likeverdighet i tilbud for de elevene det gjelder.

Gjennomgangen viser også en skjevhet i tildeling av midler til opplæring (skoledelen) og SFO/tilsyn ved noen av enhetene i forhold til praksis i andre kommuner. SFO/tilsynsdelen av tilbudet får en forholdsvis større andel av budsjettet enn praksis er flere andre steder. Rådmannen ønsker å komme tilbake med egen sak til Formannskapet om skolefritidstilbudet/tilsynsordningenes innretning for denne elevgruppen

2. Omfang av elever med spesialundervisning i trondheimsskolen

Det totale antall elever med vedtak om spesialundervisning i den kommunale trondheimsskolen høst 2010 (ut fra GSI) er 1148elever (hvorav 804 gutter og 344 jenter). Det utgjør vel 6 % av elevene. For de private skolene er tallet opp mot 7 % for 2010. Tildeling til private skoler følger samme modell som tildeling til de kommunale skolene og omhandles derfor ikke spesielt i denne saken.

Utviklingen de siste årene (prosent av elevmassen):

2007	2008	2009	2010	Vår 2011*
3,9%	4,7%	5,4%	6,1 %	Som 2010

- Nye tall for høst 2011 vil foreligge etter GSI rapportering 1. oktober.

Trondheim kommune

Tallene viser et jevnt økende antall elever med vedtak om spesialundervisning de siste årene. Dette skyldes blant annet nye nasjonale retningslinjer som har gitt økt rett til vedtak om spesialundervisning for elevgrupper som man tidligere ivaretok innenfor tilpassa opplæringsressurs. Det betyr at økningen i stor grad dreier seg om elever med enklere vansker enn det denne saken omhandler..

Ca 400 elever (ca 2 % av den totale elevmassen) defineres å ha store, omfattende og vedvarende behov for spesialpedagogisk hjelp og oppfølging. Denne gruppen har også økt noe i perioden fra 2007 – 2010, men i mindre grad enn for elever med mindre vansker.

Ca 25 % av disse elevene går i byomfattende spesialgrupper, resten går ved nærskolen som får tildelt ekstra midler til opplæring og tilsyn av disse elevene ut fra en skjønnsmessig vurdering foretatt av Oppvekstkontoret.

For de resterende elevene som har vedtak om spesialundervisning, ca 750 elever, må skolene dekke ekstra oppfølging gjennom den ordinære tildelingen skolene får og som inkluderer midler til tilpasset opplæring/spesialundervisning.

3. Tilbudet til elever med store, omfattende og vedvarende hjelpebehov i trondheimsskolen

3.1 Generelt

Barn/unge med store, omfattende og vedvarende behov for tilrettelegging og oppfølging har krav på og får samme antall timer undervisning/ tilpasset opplæring som jevnaldrende på samme trinn, både når undervisningen gis i byomfattende spesialtilbud og i nærskolene. De aller fleste trondheimskolene har høy spesialpedagogisk kompetanse og kan gi elevene god tilpassa opplæring. I tillegg gir Åsveien og Dalgård ressursentre tilbud om skolering og oppfølging av de skolene som melder behov for det, i samarbeid med barne- og familietjenesten. Dette sikrer kvalitet på tilbudet for alle elevene.

Planlegging av skoletilbudet for disse elevene skjer i et nært samspill mellom skolen, barne- og familietjenesten og foreldrene. Foreldre kan ha ulike syn på hva som er best for sitt barn når det gjelder grad av integrering, spesialtilbud kontra tilbud i nærskolen. Dette tas det hensyn til. Videre er de ulike skolene forskjellig rustet både bygningsmessig og kompetansemessig til å håndtere elever med de mest omfattende funksjonsnedsettelsene. Av dette følger at vi har elever med samme omfattende behov for et sterkt tilpasset læringsopplegg både i nærskoler og i spesialtilbud.

Skolene har stort ansvar for å gi elever med store, omfattende og vedvarende hjelpebehov en god opplæring som utvikler deres læringspotensial og gir dem et best mulig grunnlag for å greie seg i livet ut fra sine forutsetninger. For de fleste elevene har skoledagen fokus på innlæring av kunnskap og ferdigheter, mens SFO/tilsynsdelen av dagen har mer fokus på videreutvikling og befesting avferdigheter og på mer frie aktiviteter og avslapping. Det innebærer at skoledelen av tilbudet må ha en større personaltetthet og en høyere kompetanse hos personalet enn SFO/tilsynsdelen.

3.2 De byomfattende spesialtilbudene

Ca 10 % av elevene med vedtak om spesialundervisning får sin opplæring i et av de sju byomfattende spesialtilbudene for elever med store og omfattende hjelpebehov. Da er ikke Dagskolen for elever med atferds- og emosjonelle vansker, som er lokalisert under Ungdomsenheten, tatt med. Dette tilbudet og opplæringen for denne elevgruppen vil bli omtalt i en egen sak til bystyret.

Disse sju tilbudene gir opplæring til ulike elevgrupper:

Trondheim kommune

Dalgård for elever med sammensatte lærevansker og omfattende behov for tilrettelagt læringsmiljø. Åsveien og Tonstad til elever med vansker innenfor autismespekteret.

Breidablikk, Charlottenlund U, Flatåsen og Strindheim til elever med sterkt nedsatt funksjonsevne/multifunksjonshemming.

Elevene i de byomfattende spesialpedagogiske tilbudene fordeler seg slik:

Elever i spesialgrupper ved Åsveien, Tonstad og Dalgård – utvikling de siste fire år

	Host 2007	Høst 2008	Høst 2009	Høst 2010	Høst 2011
Dalgård/spesialgruppe*	51	52	52	52	52*
Åsveien/spesialgruppe	19	18	19	20	19
Tonstad/spesialgruppe	9	10	10	10	10

*Dalgård skole har 52 fulltidsplasser. Noen av disse deles mellom flere (deltidsplasser). Det er derfor flere elever som får opplæring ved skolen enn tallet tilsier.

Elever ved spesialgrupper ved Breidablikk, Strindheim, Flatåsen og Charlottenlund U– utvikling de siste fire år

	2007	2008	2009	2010	2011
Breidablikk	2	3	4	5	5
Strindheim	4	4	5	5	4
Flatåsen	4	4	4	4	5
Charlottenlund U	4	4	4	4	3

Oppvekstkontoret samordner opptaket til de ulike tilbudene i samarbeid med Dalgård og Åsveien ressursentre, BFT og rektorene ved den enkelte skole. Dette er i tråd med vedtak i bystyre sak 10/18 om *Status, strategier og tiltak for utvikling av det spesialpedagogiske tilbudet til barn og unge i trondheimsskolen* hvor det ble det vedtatt at tildeling av plass ved de byomfattende tilbudene skal ligge hos Oppvekstkontoret.

Alle elevene i de byomfattende tilbudene har tilbud om SFO/tilsyn. En gjennomgang viser at det for elever på ungdomstrinnet er noe ulikhet i tilbud med hensyn til lengde på daglig åpningstid og åpningstid i skolens ferier. Dette ønsker rådmannen å komme tilbake til i en egen sak om SFO/tilsyn for denne elevgruppa.

3.3 Elever med store, omfattende og vedvarende hjelpebehov i nærskolene

Det er ca 40 elever i nærskolene med omfattende og vedvarende funksjonsvansker og behov for bistand på linje med elevene ved de byomfattende tilbudene. Enkelte av disse har et opplæringstilbud som er delt mellom nærskolen og Dalgård. I tillegg har skolene ca 250 elever som defineres å ha store og omfattende hjelpebehov – og hvor skolene tilføres ekstra midler for å kunne tilrettelegge en god opplæring.

De fleste av elevene med store og omfattende hjelpebehov går i SFO eller har tilsyn ut over skoletid og i skoleferier. Når det gjelder barnetrinnet, så har denne elevgruppen rett til å få et tilrettelagt tilbud i SFO før og etter skoletid og i feriene fra 1. – 7. trinn i tråd med krav i Opplæringsloven. Dette er nedfelt i de kommunale vedtektene for SFO.

Elever på ungdomstrinnet med store, omfattende og vedvarende hjelpebehov er, gjennom kommunale vedtak, gitt rett til et tilbud om skole/tilsyn fra kl 08.00 – 16.00 hver dag på skoledager (bystyresak –

Trondheim kommune

arkivsak 05/26755). I bystyresak 06/19299 ble det vedtatt å åpne for at skolene kan tilrettelegge tilsynstilbud ut over dette, før- og etter skoletid, og i skolens ferier. Det ble lagt inn ekstra ressurser for å motivere for slike tiltak og de fleste skolene gir et slikt tilbud for de som trenger det mest, i tråd med bystyrets intensjon. Men tilbudene varierer noe fra skole til skole både når det gjelder lengden på daglig åpningstid og tilsynstilbud i ferier. Som nevnt over mener rådmannen at det er behov for felles retningslinjer som sikrer likeverdighet i tilbud og like rettigheter for alle. Dette bør utredes videre i en egen sak med fokus på arbeidet med skolefritidstilbudets innretning og tilsynsordninger for denne elevgruppa. Her vil samarbeid med brukerorganisasjonene stå sentralt.

4. Oppgaver for de to ressursentrene

Åsveien og Dalgård er tillagt en del ekstra oppgaver som ressursentre. Disse kan oppsummeres slik:

- Skolering (kurs) av lærere og andre ansatte når det gjelder opplæring og tilrettelegging for elever med vansker innenfor autismespekteret (Åsveien) og elever med sammensatte og omfattende behov for tilrettelagt læringsmiljø (Dalgård).
- Veiledning til skoler, ledere og ansatte som jobber med elever med slike vansker i nærskolene
- Ansvar for å bistå Oppvekstkontoret med opptak av elever ved de ulike tilbudene

Begge enhetene er tildelt en ekstra stilling som pedagog for å ivareta disse oppgavene og tilbakemeldinger viser at denne ressursen dekker behovet.

Det er uttrykt forventning til ressursentrene at de skal være faglig oppdatert og ha oversikt og kunnskap om relevante lære- og hjelpemidler til denne elevgruppen. Her er det viktig å etablere god kontakt med statlige kompetansemiljø og trekke veksler på deres kunnskap og erfaring.

Rådmannen ser ikke å kunne prioritere økte midler til ressursentrene i den nåværende økonomiske situasjonen.

5. Administrativ og merkantil ressurs ved de ulike byomfattende spesialtilbudene

I gjennomgangen av de eksisterende ordningene har rådmannen sett at det er stor ulikhet når det gjelder administrative og merkantile ressurser til de ulike tilbudene.

Både Åsveien, Tonstad og Dalgård har administrasjonsressurs knyttet til spesialtilbudene mens de fire andre skolene med tilbud til elever med sterkt nedsatt funksjonsevne ikke har noen slik ressurs. Noen av skolene har ekstra midler for administrering av SFO/tilsyn, andre ikke.

Alle tilbudene har tildelt noe merkantil ressurs pga omfattende arbeid med transport og oppfølging av denne type elever. Men ressursen varierer, og det er uklart hvilke vurderinger som ligger bak de ulike fordelingene, da de er utviklet gjennom mange år. Det synes være behov for en gjennomgang og samordning av dette for å ivareta likeverdighet. Rådmannen mener at for å sikre tilbudet til elevgruppa, bør alle skoler med byomfattende spesialtilbud ha et minimum av administrasjonsressurs.

6. Ressurser til elever med store, omfattende og vedvarende behov - etter dagens modell

I budsjettmodell for grunnskolen, som er under politisk behandling, er det lagt til grunn at alle skoler skal kunne ivareta tilpasset opplæring og mindre omfattende spesialundervisning i den grunnleggende elevressursen. I tillegg er det foreslått å videreføre en fordeling som tar høyde for variasjoner i slike behov

Trondheim kommune

for tilpassing og spesialundervisning mellom skoler.

Skoleåret 2010/11 er det vel 2% av den totale elevmassen som får tildelt skjønnsmessige midler til spesialundervisning ut over rammebudsjettet. Det er en økning i antall elever med vedtak om spesialundervisning de siste årene. Antall elever med store og omfattende behov har økt, men ikke i samme grad som gruppen elever med mindre hjelpebehov.

Budsjettet til spesialundervisning har ikke økt ut over pris og lønnsjustering de siste årene. Totalt budsjett til elever med store, omfattende og vedvarende behov i 2011 er ca 127 millioner. Dette dekker skoletilbud for hele elevgruppen og SFO/ tilsyn ved Åsveien, Tonstad, og de seks byomfattende tilbudene til multifunksjonshemmede elever. I tillegg tildeles vel 8 millioner til SFO til Dalgård, SFO i nærskolene og tilsyn på ungdomstrinnet.

Når budsjettet har vært konstant mens antallet elever med rett til spesialundervisning etter enkeltvedtak har økt, betyr det at omfanget av midler til den enkelte elev er redusert. Det er i tråd med tilbakemeldingen fra skolene, som i 2010 meldte at de brukte relativt mye av sine ordinære budsjetttrammer for å få oppfylle elevenes rettigheter i tråd med sakkyndig vurdering.

Midlene fordeler seg slik:

	Budsjett 2011	Kommentar
Åsveien*	20,94 mill	Felles budsjett skole/SFO/tilsyn Inklusive adm.ressurs
Tonstad	10,41 mill	Felles budsjett skole/SFO/tilsyn Inklusive adm.ressurs
Dalgård*	22,31 mill (skole) 4,258 mill (SFO)	Det budsjett Et for skole og for SFO/tilsyn Inklusive adm.ressurs
Breidablikk Strindheim Flatåsen* Charlottenlund U*	3,53 mill 2,82 mill 3,53 mill 2,56 mill Totalt 12,44 mill	Felles budsjett skole/ SFO/tilsyn Ingen administrativ ressurs Kun sekretærressurs
Enkeltelever i nærskolen med store, omfattende og vedvarende hjelpebehov, avvik fra fagplanmålene i kunnskapsløftet alle fag	Totalt 17,53 mill til skoletilbud Ekstra tildeling SFO/tilsyn ut fra søknad til Oppvekstkontoret	Budsjett skoledel på linje med de byomfattende tilbudene Ekstra midler til SFO – ca 2t pr elev pr dag for 1.-7. 8.-10 varierende tilbud
Elever ved nærskolen med store og vedvarende hjelpebehov. Avvik fra fagplanmålene i K-løftet i noen fag	Totalt 42,9 mill til skoletilbud Ekstra tildeling SFO/tilsyn ut fra	Tildeling av midler ut fra skjønnsfordeling til skole. Fordeler 1 million til SFO til de som trenger det mest Oppvekstkontoret disponerer 1

Trondheim kommune

	søknad til Oppvekstkontoret	mill til tilsyn u-trinn som fordeles etter søknad.
--	--------------------------------	---

*Har elever på trinn 8.-10

Trondheim kommune

Det er vanskelig å skille hvor mye midler som går til skole/undervisningsdelen av tilbudene og hvor mye som går til SFO/tilsyn fordi ressurstildelingen til de fleste spesialtilbudene ikke skiller på det. Men skolene melder at de har vanskelig for å finne nok midler til å gi en god og tilpasset opplæring til elever med store og omfattende hjelpebehov. De melder bl.a. at de bruker store ressurser til SFO/tilsyn om sommeren for å opprettholde nødvendig bemanning hele dagen.

7. Forslag til ny ressursmodell

Rådmannen foreslår en ny tildeling av ressurser til elever med store og omfattende behov som likestiller elever i de byomfattende tilbudene med elever i nærskolen med samme opplærings- og tilsynsbehov. En slik tildelingsmodell vil nødvendigvis kreve en omfordeling av ressurser fra spesialtilbudene til nærskolene for å kunne ivareta føringen om likeverdighet i tilbud innenfor den gitte ressursrammen.

Videre foreslår rådmannen å synliggjøre tildelingen til skoledelen og hva som er beregnet til SFO/tilsyn. Den enkelte rektor skal like fullt ivareta målet om en helhetlig dag for den enkelte elev.

De ulike komponentene i budsjettmodellen

a.. *Tildeling av midler ut fra behov for opplæring/bistand.*

Rådmannen foreslår at elever med store og omfattende behov deles inn i tre kategorier ut fra funksjonsnivå og hjelpebehov og at de ulike kategoriene utløser en fast ressurs. Elevens hjelpebehov legges til grunn når ressursene tildeles og det må ta hensyn både til lærevanskene og til behovet for praktisk bistand og omsorg.

Det understrekes at det ikke er en inndeling basert på medisinske diagnoser og at denne inndelingen bygger på et lignende arbeid som er gjort for helse- og omsorgstjenestene og på ressurstildeling til denne type elever i mange andre kommuner. Skolen skal som før disponere den totale budsjettammen til det beste for alle elever ut fra sin kunnskap om behov.

Ressursen som tildeles skal:

1. dekke timer til pedagog med ansvar for opplæring i skoletida. I noen tilfeller vil det være påkrevet med andre yrkesgrupper eller assistent som jobber under veiledning fra lærer i deler av tida.
2. dekke timer for andre ansatte for å ivareta SFO/tilsyn på skoledager og i ferier i tråd med kommunale retningslinjer for SFO/tilsyn.

Skolene tildeles budsjett ut fra antall elever i de ulike kategoriene. Det skilles mellom hovedtrinnene fordi obligatorisk timetall varierer. Rådmannen mener at skoler med mange elever har stordriftsfordeler og dermed bør få en noe redusert tildeling i forhold til skoler med enkeltelever på de ulike trinnene. Dette må skjønnsmessig vurderes fra skole til skole og fra gang til gang.

Dette vil kreve en ny gjennomgang av alle elevene og en kategorisering av hjelpebehov som grunnlag for budsjettering til den enkelte skole for å sikre likeverdighet. Dette arbeidet legges til Oppvekstkontoret og oversikt bør foreligge før nytt budsjett tildeles for 2012. Det er sikret tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre et slikt arbeid.

Forslag til kategorisering og time/ressursfordeling til de ulike kategoriene – se vedlegg 1.

Dersom antallet elever i denne gruppen øker, så vil rådmannen komme tilbake dette i årlige budsjettframlegg og ses i sammenheng med øvrige ressurser til spesialundervisning.

Trondheim kommune

b. Ressurstildeling til ressursentrene

For å dekke de oppgaver ressursentrene er tillagt for skolering og oppfølging, er det i dag budsjettert med en hel stilling som pedagog. Denne ressursen er tenkt fordelt på flere personer fordi veiledningsbehovet kan kreve ulik kompetanse.. Ressursentrene velger selv hvordan ressursen brukes. Erfaringer viser at begge skolene får gjort en rekke av de pålagte oppgavene innenfor den ressursen som er tildelt.

Når det gjelder oppbygging av læremiddelsamlinger ved skolene, så ser ikke rådmannen mulighet for å øke ressursene til slikt arbeid nå, men vil be ressursentre inntil videre å arbeide med dette innenfor tildelt ramme.

c. Forslag om ny modell for tildeling av administrativ og merkantil ressurs til de byomfattende tilbudene

Rådmannen ser at det er behov for en mer likeverdig tildeling av denne type ressurser og foreslår at det innføres:

- 5 % administrativ ressurs pr elev som kan fordeles mellom rektor og fagledere ut fra skolens behov.
- 10 % merkantil ressurs pluss 2% pr elev.

Denne ressursen skal dekke administrasjon av både skole og SFO/tilsyn. Dalgård har en større utfordring enn de andre pga. omfattende deltidstilbud. Dette må tas med i betraktning når ressursen regnes ut for Dalgård.

Utregninger viser at gjeninnføring av administrativ ressurs for alle de byomfattende enhetene vil føre til noe omfordeling av dagens ressurser men at det også må tilføres noe fra den totale rammen til spesialundervisning til dette formålet.

8. Hva sier nærskolene?

Skolene etterspør klarere kriteriene for tildeling av midler til elever med store behov for hjelp og bistand. De hevder det er behov for større åpenhet, forutsigbarhet og likeverdighet i tilbudene som gis.

Rektorene er positiv til en kategorisering av elever slik at ressurstildelingen er tydeligere og lettere å forstå. Rektorene ønsker atskilt budsjett for skole/SFO.

Skolene melder om knappe ressurser og vanskelig for å ha stor nok lærertetthet i skoletilbudet fordi det må brukes midler til å styrke tilbudet ut over skoletid.

9. Hva gjør andre byer?

Rådmannen har fått tilbakemelding om praksis knyttet til tildeling av midler fra flere andre storbyer (Stavanger, Sandnes, Tromsø, Oslo, Bergen). Det viser seg vanskelig å sammenligne ressursbruken fordi de fleste byene har atskilte budsjett for skole og SFO/tilsyn. I flere byer er større del av ansvar/budsjettet for tilsyn lagt til avlastningstjenestene i stedet for til skolene. Oppsummert kan en si at midler til SFO/oppfølging/tilsyn før og etter skoletid og i ferier varierer sterkt byene mellom.

Da skolefritidstilbudet ble innført tidlig på 90-tallet, hadde Trondheim en strategi om en helhetlig dag for alle barn, der SFO ble forsøkt integrert i skolen både bygningsmessig, organisatorisk og faglig. I mange kommuner var dette mer adskilt.

10. Hva sier Utdanningsorganisasjonene

Saken er diskutert med Utdanningsorganisasjonene som støtter arbeidet med å få til en større åpenhet og likeverdighet i tilbudet for alle. Det hevdes imidlertid at ressursene til spesialundervisning er for små, og at det bør jobbes for å beholde de gode tilbudene som finnes og arbeide for økte ressurser slik heve kvaliteten for alle. Organisasjonene hevder at det viktigste er hvor mye Trondheim kommune bruker totalt sett på tjenesteområdet skole, sammenlignet med andre kommuner. De hevder at ASSS tall viser at Trondheim bruker mindre ressurser på skole enn de fleste andre storbyene.

Oppsummert sies at:

- Det er viktig å kunne skille mellom ressursbruken til skole, SFO og tilsyn.
- Det er enighet om fokus på alle elevers rett til læring.
- Det er enighet om mer åpenhet og mer bruk av objektive kriterier.

Se vedlegg 2.

11. Hva sier brukerorganisasjonene

Saken ble på et tidlig stadium diskutert med Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne (KFU). Deres tilbakemeldinger viser enighet om større åpenhet og likeverdighet i tildeling til elever med rett til spesialundervisning. Saken sendes til endelig uttalelse parallelt, og vedtak fra KFU vil foreligge til Bystyrets behandling av saken.

12. Rådmannens vurderinger og forslag

Rådmannen foreslår at det innføres en modell for beregning av økonomisk tilskudd til skolene ut fra en kategorisering av elevenes ulike bistands- og oppfølgingsbehov, og at denne brukes for alle elever med store, omfattende og vedvarende vansker uansett om de går i nærskole eller spesialtilbud. Dette vil gi en mer objektiv, åpen og forutsigbar ressurstildeling og slik legge grunnlag for større likeverdighet.

Dette er en modell som har vært prøvd ut i flere andre kommuner med hell og som bygger på tilsvarende modeller innenfor helse- og omsorgssektoren.

Rådmannen har planlagt en gjennomgang av alle elever med store, omfattende og vedvarende vansker høst 2011 for å sikre likeverdighet i ressurstildeling til elever med samme type vansker. Se forslag til kategorisering vedlegg 1. Rådmannen foreslår videre at det innføres en ny modell for ressurstildeling til skolene for denne elevgruppa hvor det skilles på midler til opplæring i tråd med fag/timefordeling og midler til SFO/tilsyn.

Se vedlegg 1 som viser hvordan kategoriseringsmodellen utløser timer og ressurser.

Rådmannen foreslår at det ikke tilføres ekstra midler til Åsveien og Dalgård skoler og ressursentre for å opprette egne læremiddelsamlinger. Dette arbeidet må gjøres innenfor tildelt ressurs og i samarbeid med statlige kompetansesentre.

Rådmannen foreslår at det innføres en administrasjonsressurs til skoler som tar ansvar for byomfattende tilbud til elever med store, omfattende og vedvarende behov. Denne bygger på følgende: 5 % administrativ ressurs pr elev som kan fordeles mellom rektor og fagledere ut fra skolens behov. 10 % merkantil grunn ressurs pluss 2 % pr elev.

Trondheim kommune

Rådmannen ønsker å komme tilbake med en sak til formannskapet om skolefritidstilbudets innretning og tilsynsordninger for denne elevgruppen for å sikre større grad av likeverdighet i tilbud. Dette arbeidet må foregå i nært samarbeid med brukerorganisasjonene og avlastningstjenesten..

Rådmannen i Trondheim, 29.08.11

Jorid Midtlyng
kommunaldirektør

May Johnsen
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg: 1) Kategorisering og kostnader per kategori
2) Drøftingsreferat om modell for ressurstildeling til elever med store, omfattende og vedvarende behov

[... Sett inn saksutredningen over denne linja](#)